

**PARLEMENTAIRE ASSEMBLEE
VAN DE
RAAD VAN EUROPA**

—

BELGISCHE DELEGATIE

—

**Verslag van het vierde gedeelte van de Gewone zitting van
de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa**

Straatsburg, 1-5 oktober 2012

Op de dagorde van de zitting stonden volgende verslagen:

- De eerbiediging van de verplichtingen en verbintenissen van de Russische Federatie (Resolutie 1896)
- Voor verkiezingen met een hoger democratisch gehalte (Resolutie 1897)
- Politieke partijen en politieke vertegenwoordiging van vrouwen (Resolutie 1898)
- De activiteiten van de Organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling (OESO) in 2011-2012 (Resolutie 1899)
- Definitie van een politiek gevangene (Resolutie 1900)
- Mensenrechten en buitenlands beleid (Resolutie 1901 en aanbeveling 2004)
- Het Europese antwoord op de humanitaire crisis in Syrië (Resolutie 1902)
- Deontologie van de leden van de Parlementaire Assemblee: goede praktijk of plicht? (Resolutie 1903)
- Het recht op vrije onderwijskeuze in Europa (Resolutie 1904)
- Meer sociale rechtvaardigheid door de invoering van een belasting op financiële transacties (Resolutie 1905)
- Het internationaal openstellen en versterken van de Europese Hogeronderwijsruimte (Resolutie 1906 en aanbeveling 2005)
- Goed bestuur van hoger onderwijsinstellingen in de Europese Hogeronderwijsruimte (Resolutie 1907)

* * * * *

Belgische delegatie bij de Assemblee:

Vertegenwoordigers

De h. Daniel Bacquelaine (MR)
De h. Piet De Bruyn (N-VA)
De h. Armand De Decker (MR)
Mevr. Daphné Dumery (N-VA)
De h. Philippe Mahoux (PS)
De h. Patrick Moriau (PS), Voorzitter
De h. Stefaan Vercamer (CD&V)

Plaatsvervangers

De h. Guy Coëme (PS)
Mevr. Cindy Franssen (CD&V)
De h. Danny Pieters (N-VA)
Mevr. Fatiha Saïdi (PS)
De h. Ludo Sannen (sp.a)
De h. Dirk Van der Maelen (sp.a)
Mevr. Kristien Van Vaerenbergh (N-VA)

* * * * *

Tijdens de zitting hebben volgende personen de Assemblee toegesproken:

- De h. Edmond Panariti, minister van Buitenlandse zaken van Albanië, Voorzitter van het Ministercomité
- De h. Angel Gurría, Secretaris-generaal van de Organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling (OESO)
- De h. Nicolae Timofti, President van de Republiek Moldavië
- De h. Bujar Nishani, President van Albanië

* * * * *

De eerbiediging van de verplichtingen en verbintenissen van de Russische Federatie (Resolutie 1896)

In haar resolutie verklaart de Assemblee dat de Russische Federatie zich op een uniek moment in haar korte geschiedenis van democratische ontwikkeling bevindt. Het land heeft nood aan concrete hervormingen om voort te bouwen op de dynamiek van verandering teweeggebracht door recente gebeurtenissen zoals de mobilisatie van meer dan 100 000 burgers na de laatste verkiezingen, het ontwaken van een bijzonder geëngageerd middenveld en de bereidheid van de overheden om de luisteren naar de roep om hervormingen.

Voor de Assemblee zijn de verschillende wetten die sinds december 2011 werden goedgekeurd - waaronder de amendementen op de wet betreffende de politieke partijen en de wijzigingen van de kieswet - “positieve initiatieven” die wijzen op een zekere wil om het systeem te liberaliseren. De Assemblee vindt evenwel dat andere maatregelen en beslissingen die eerder dit jaar werden genomen op zijn minst verontrustend te noemen zijn. Dat is meer bepaald het geval voor de vier teksten die de Staatsdoema in juni en juli 2012 heeft goedgekeurd: de wetten inzake het strafbaar stellen van laster en over het internet, alsook de amendementen op de wet inzake samenscholingen en de wet over NGO's.

De Assemblee roept de Russische overheden op een aantal specifieke maatregelen te nemen om de werking van de pluralistische democratie te verbeteren, de rechtsstaat en de mensenrechten te verstevigen en andere lopende verbintenissen na te komen.

Zij beslist dan ook de opvolging van de eerbiediging van de verplichtingen en verbintenissen van de Russische Federatie voort te zetten tot zij tastbare bewijzen heeft van wezenlijke vooruitgang in de domeinen vermeld in de resoluties betreffende het land.

* * * * *

Gezamenlijk debat:

- Voor verkiezingen met een hoger democratisch gehalte (Resolutie 1897)

De Assemblee wijst er nogmaals op dat democratische verkiezingen van doorslaggevend belang zijn om de wil van het volk te eerbiedigen bij de vorming van het wetgevend korps en de regering op alle beleidsniveau's en om de representativiteit van de verkozen organen te waarborgen.

Zij stelt vast dat over het algemeen in de meeste Lidstaten van de Raad van Europa de nationale kieswet een goede basis vormt voor het houden van “vrije en rechtvaardige” verkiezingen. Toch doen zich in bepaalde Lidstaten herhaalde schendingen voor, die veelal te maken hebben met een gebrek aan politieke wil op het hoogste niveau om de wetten volledig te laten toepassen en om de voorwaarden voor gelijkheid tussen de kandidaten te verzekeren.

De Assemblee is in het bijzonder verontrust door de stelselmatige overtredingen van de kieswetgeving in verschillende Lidstaten van de Raad van Europa, en dat zowel tijdens de periode voor de verkiezingen (ondoorzichtige campagnefinanciering, ongelijke mediatiegang), op de verkiezingsdag zelf of bij de telling (verkiezingsfraude, vervalsing van verslagen), als in de periode na de verkiezingen (ondoeltreffende beroepsprocedures) of tijdens het hele verkiezingsproces (misbruik van administratieve middelen, bedreigingen, uitoefenen van druk, geweld of intimidatie ten opzichte van kandidaten en kiezers).

In haar resolutie stelt de Assemblee een aantal specifieke maatregelen voor om het democratisch gehalte van verkiezingen te verbeteren door meer inspraak te geven aan de burgers en door meer transparantie en controle te verzekeren.

* * * * *

- Politieke partijen en politieke vertegenwoordiging van vrouwen (Resolutie 1898)

De Assemblee stelt vast dat er in de Lidstaten van de Raad van Europa slechts 23% vrouwelijke parlementsleden in de nationale parlementen zetelen, daar waar de vrouwen ongeveer 51% van de bevolking uitmaken.

Hoewel het algemeen geweten is dat het lage percentage vrouwen in het parlement een uitholling van hun vertegenwoordiging betekent, is het allesbehalve evident om efficiënte maatregelen uit te werken en toe te passen om het onevenwicht weg te werken.

De Assemblee meent dat het in pluralistische democratieën de politieke partijen zijn die een sleutelrol te vervullen hebben inzake een grotere politieke vertegenwoordiging van vrouwen: zij moeten niet alleen waken over de strikte naleving van de kieswet, meer bepaald wat de quota-bepalingen betreft, maar zij zijn ook het best geplaatst om een cultuurverandering na te streven die de gelijkheid tussen mannen en vrouwen in de politiek, en in de samenleving in het algemeen, beoogt.

Door zich te baseren op bepaalde positieve ervaringen, richt de Assemblee een oproep tot de politieke partijen van de Lidstaten en de waarnemers van de Raad van Europa, alsook van de met het statuut “partner voor de democratie”, om een aantal goede voorbeelden in de praktijk om te zetten, zoals de uitwerking van vormingsprogramma’s, de organisatie van sensibiliseringscampagnes, de invoering van quota, ...

* * * * *

De activiteiten van de Organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling (OESO) in 2011-2012 (Resolutie 1899)

De uitgebreide Assemblee* verklaart haar steun aan de prioriteiten die de OESO vastgelegd heeft als antwoord op de uitdagingen verbonden aan een aarzelende herneming van de economie: “structureel, sociaal, groen en institutioneel denken” is de boodschap.

Zij pleit met name voor een beleid gericht op het scheppen van werkgelegenheid en het helpen van de meest kwetsbaren, vooral de jongeren, door middel van programma’s en investeringen gericht op onderwijs en vorming.

De uitgebreide Assemblee herinnert eraan dat het belangrijk is dat het huidige herschikkingsproces inzake de overheidsschuldcrisis sociaal evenwichtig moet zijn teneinde de bestaande ongelijkheden weg te werken.

Tezelfdertijd spreekt zij zich uit voor meer gedurfde bezuinigingsmaatregelen en structurele hervormingen om de groei aan te wakkeren. Zo niet, dreigt Europa terecht te komen in een neerwaartse spiraal van bankfaillissementen, betalingstekorten en een negatieve groei die het hele Europese project zou kunnen ondermijnen.

De uitgebreide Assemblee is eveneens tevreden met de beslissing van de OESO om haar samenwerkingsprogramma te verstevigen met de Arabische landen die in een democratische overgang zitten, door die landen haar expertise op het vlak van hervorming aan te bieden.

* Sinds 1962 fungeert de Assemblee als parlementair forum voor de Organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling (OESO), die 34 landen telt, en nodigt zij de parlementsleden uit van de OESO-Lidstaten die geen lid zijn van de Raad van Europa (Australië, Canada, Chili, Israël, Japan, Mexico, Nieuw-Zeeland, de Republiek Korea en de Verenigde Staten) en van het Europees Parlement, om samen een uitgebreid debat te houden over de OESO-activiteiten.

* * * * *

Definitie van een politiek gevangene (Resolutie 1900)

De Assemblee herinnert eraan dat het begrip “politiek gevangene” in 2001 werd uitgewerkt binnen de Raad van Europa door een groep onafhankelijke deskundigen van de Secretaris-generaal, die als opdracht hadden de gevallen van vermoedelijk politiek gevangenen in Armenië en Azerbeidzjan te evalueren in het licht van de toetreding van beide landen tot de Organisatie. De Assemblee bevestigt opnieuw in te stemmen met die criteria, die als volgt kunnen worden samengevat:

Een persoon die van zijn individuele vrijheid wordt beroofd moet als “politiek gevangene” worden beschouwd:

- Indien bij de opsluiting sprake is van schending van de fundamentele waarborgen vastgelegd in het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens en de Protocollen;
- Indien de opsluiting gebeurde om louter politieke redenen die geen enkel verband hebben met welke overtreding dan ook;
- Indien, om politieke redenen, de duur van de opsluiting of de omstandigheden duidelijk onevenredig zijn met betrekking tot de overtreding waarvoor de persoon schuldig werd bevonden of waarvan hij verdacht wordt;
- Indien, om politieke redenen, de persoon wordt vastgehouden in omstandigheden die een discriminatie vormen ten opzichte van andere personen;
- Indien de opsluiting het resultaat is van een procedure waarbij duidelijk onregelmatigheden gebeurden die te maken hebben met politieke overwegingen van de overheden.

De Assemblee verduidelijkt dat personen die van hun vrijheid werden beroofd voor terroristische misdrijven niet beschouwd worden als politieke gevangenen, indien zij voor die misdrijven vervolgd en veroordeeld werden op basis van nationale wetgevingen en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Zij nodigt de bevoegde overheden van alle Lidstaten van de Raad van Europa uit om opnieuw elk geval van vermoedelijk politiek gevangene te beoordelen op grond van de aangenomen criteria en om desgevallend gevangenen vrij te laten of opnieuw te berechten.

* * * * *

Mensenrechten en buitenlands beleid (Resolutie 1901 en aanbeveling 2004)

De Assemblee meent dat de systematische en structurele bevordering van de democratie en de mensenrechten volledig opgenomen moeten worden in elke strategie voor het buitenlands beleid, of het nu op nationaal, Europees of internationaal niveau is. Zij is van mening dat het buitenlands beleid de mensenrechten niet langer kan blijven verwaarlozen en dat het buitenlands beleid niet enkel gericht kan zijn op economische en geopolitiek strategische belangen.

De Assemblee nodigt de Lidstaten van de Raad van Europa uit om ervoor te zorgen dat er samenhang is tussen, enerzijds de beginselen waartoe zij zich op nationaal niveau verbonden hebben op het vlak van democratie en mensenrechten, en anderzijds het beleid van hun buitenlandse betrekkingen en de uitwerking van hun strategieën voor het buitenlands beleid. Volgens de Assemblee moeten alle aspecten (burgerlijk, politiek, sociaal, economisch en cultureel) van de activiteiten op het vlak van mensenrechten opgenomen worden in de diverse actiedomeinen, in het bijzonder wat betreft conflictpreventie, veiligheid, de strijd tegen terrorisme, migratie- en asielkwesties, het handelsbeleid en de ontwikkelingssamenwerking, teneinde een coherent en resultaatgericht mensenrechtenbeleid te voeren.

De Assemblee nodigt eveneens de nationale parlementen uit om de parlementaire diplomatie aan te moedigen en om mensenrechtencommissies op te richten die handelen in samenspraak met de commissies buitenlandse zaken. Tot slot nodigt de Assemblee de Europese Unie uit om meer gebruik te maken van de know-how van de Raad van Europa op het vlak van democratie, mensenrechten en de rechtsstaat voor haar strategie van gemeenschappelijk buitenlands beleid.

* * * * *

Het Europese antwoord op de humanitaire crisis in Syrië (Resolutie 1902)

Sinds het begin van het conflict in Syrië, bevinden zich meer dan 2,5 miljoen personen in een precarie situatie, waarbij zij lijden onder een gebrek aan voeding, hygiëne en levensnoodzakelijke goederen. Meer dan 1,2 miljoen personen hebben hun huis in Syrië verlaten, terwijl 294 005 anderen het land hebben verlaten uit vrees voor gewelddaden en agressie.

De Assemblee doet opmerken dat de situatie met de dag kritieker wordt omdat er zich elke dag een nieuw bloedbad voordoet en er nieuwe gewelddaden zijn tegen de burgers, het medisch korps en het personeel van humanitaire organisaties.

De Assemblee veroordeelt met klem het geweld en de militaire operaties waarvan de burgerbevolking het slachtoffer is en die duizenden doden gemaakt heeft. Zij veroordeelt meer in het bijzonder de voortdurende en flagrante schendingen van de mensenrechten in Syrië, die misdaden tegen de mensheid zijn, zoals willekeurige terechtstellingen, foltering, ...

De Assemblee meent dat het gebrek aan actie en het stilzwijgen van de internationale gemeenschap ten opzichte van de vluchtelingen in de buurlanden al veel te lang geduurd heeft en dat de tijd rijp is voor reacties en geschikte maatregelen om ervoor te zorgen dat de vluchtelingen over gepaste opvangstructuren beschikken en dat zij na het conflict naar hun huis kunnen terugkeren.

De Assemblee vraagt dan ook aan de conflictpartijen om zo spoedig mogelijk tot een staakt-het-vuren te komen en daarbij een beroep te doen op de goede diensten van de internationale mediateur, de h. Lakhdar Brahimi.

* * * * *

Deontologie van de leden van de Parlementaire assemblee: goede praktijk of plicht? (Resolutie 1903)

De Assemblee meent dat er deontologische beginselen en regels moeten worden uitgewerkt inzake het gedrag van haar leden en dat zij daarvoor over een efficiënt en transparant referentiekader moet kunnen beschikken. De nood om de gedragsregels van haar leden vast te leggen vloeit met name voort uit het feit dat de Assemblee een voorbeeldfunctie heeft als statutair orgaan van een internationale organisatie die in de frontlinie staat voor de bestrijding van corruptie, ook op politiek vlak.

Met de uitwerking van een gedragscode wil de Assemblee de nadruk op leggen op de voorrang van het algemeen belang bij haar werkzaamheden en een antwoord bieden op de algemene bezorgdheid die er heerst inzake “vriendjespolitiek”, het aanbieden van geschenken en gastvrijheid aan de leden, de situaties van belangenconflicten of van misbruik van het mandaat - of van de voorrechten voor de gewezen leden - voor de behartiging en de verdediging van persoonlijke belangen.

De nieuwe deontologische regels, die de bestaande reglementering aanvullen, beogen de bevordering van de beginselen van transparantie, verantwoordelijkheid en integriteit, die noodzakelijk zijn om het vertrouwen van het brede publiek in de parlementaire instelling en haar leden te behouden.

De nieuwe gedragscode bevat bepalingen die inherent zijn aan de goede werking van een assemblee van verkozenen in een democratische samenleving en die de leden moeten naleven in het kader van de uitoefening van hun mandaat bij de Assemblee.

* * * * *

Het recht op vrije onderwijskeuze in Europa (Resolutie 1904)

De Assemblee meent dat de Lidstaten van de Raad van Europa een onderwijsstelsel moeten hebben dat de gelijkheid van kansen en een kwaliteitsonderwijs voor alle leerlingen waarborgt, waarbij er niet alleen aandacht is voor de overdracht van kennis voor een volwaardige integratie in het beroepsleven en in de samenleving, maar ook voor de overdracht van waarden ter bevordering van de fundamentele rechten en het democratisch burgerschap.

Zij meent dat de Lidstaten ook het basisrecht op een vrije onderwijskeuze moeten waarborgen, overeenkomstig artikel 2 van het Aanvullend protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens. Dat recht, dat nauw verbonden is met het recht op onderwijs en het recht op gewetensvrijheid, houdt in dat de Lidstaten verplicht zijn het recht van de ouders te eerbiedigen inzake opvoeding en onderwijs overeenkomstig hun godsdienstige en filosofische opvattingen, voor zover die overeenstemmen met de fundamentele waarden van de Raad van Europa.

De Assemblee wijst er dan ook op dat het noodzakelijk is om het principe van neutraliteit van de staat en het pluralisme in het nationale onderwijsstelsel te behouden, alsook de leefbaarheid en de kwaliteit van het officiële onderwijsnet te waarborgen. Zij roept de Lidstaten op om bij wet duidelijk het recht te erkennen om vrije onderwijsinstellingen te openen en om die instellingen de mogelijkheid te geven deel uit te maken van het nationale onderwijsstelsel, waarbij enkel objectieve en niet-discriminerende voorwaarden gehanteerd mogen worden.

* * * * *

Meer sociale rechtvaardigheid door de invoering van een belasting op financiële transacties (Resolutie 1905)

Het aanhouden van de economische en financiële crisis heeft rampzalige gevolgen voor de overheidsfinanciën en de sociale zekerheidsstelsels in vele Lidstaten van de Raad van Europa. De sociale rechtvaardigheid wordt het nieuwe slachtoffer van de crisis omdat steeds meer regeringen besparingsmaatregelen nemen waardoor de sociale rechten worden uitgehold.

De Assemblee drukt op de noodzaak voor de leiders om lessen te trekken uit de huidige crisis en te verhinderen dat dergelijke crisissen zich in de toekomst opnieuw zouden voordoen. De verantwoordelijkheid van de financiële sector ten opzichte van de samenleving en de economie moet versterkt worden door gepaste fiscale en regulerende maatregelen, zoals de invoering van een belasting op financiële transacties. Die belasting zou bijdragen tot de strijd tegen belastingontduiking, tot de verbetering van de overheidsfinanciën en tot meer sociale rechtvaardigheid.

De Assemblee is dan ook tevreden met de voorstellen van de Europese Commissie en het Europees Parlement inzake de invoering van een belasting op financiële transacties op een zo ruim mogelijke schaal. Zij meent dat de Europese Unie een aanzienlijk deel van de opbrengst van die belasting moet gebruiken om de door de economische en financiële crisis aangerichte schade te helpen herstellen, meer bepaald door maatregelen te financieren die gericht zijn op duurzame ontwikkeling, het scheppen van werkgelegenheid, de sociale noden en acties van internationale solidariteit.

* * * * *

Gezamenlijk debat:

- Het internationaal openstellen en versterken van de Europese Hogeronderwijsruimte (Resolutie 1906)

De Assemblee meent dat de Raad van Europa aan de basis ligt van een van de belangrijkste onderwijshervormingen van de 20^e eeuw, namelijk de oprichting van de Europese Hogeronderwijsruimte (EHOR). Studenten, leraars en universitair personeel hebben zo toegang tot de beste universitaire programma's op Europees niveau. De grenzen in het hoger onderwijs vervagen geleidelijk aan, terwijl het hoger onderwijs een steeds belangrijker rol gaat spelen voor de toenadering van Europese volkeren op basis van gemeenschappelijke waarden.

De instemming met de basisbeginselen van de EHOR, zoals de academische vrijheid, de autonomie en de inspraak van studenten, is bepalend voor de graad van internationale openheid van de EHOR. De landen die hun samenwerking met de leden van de EHOR willen verbeteren, of die tot de EHOR willen toetreden, moeten ervoor zorgen dat zij die fundamentele waarden naleven in hun beleid en hun praktijken.

In haar resolutie nodigt de Assemblee de Lidstaten uit om een aantal acties uit te werken om de EHOR te versterken en toegankelijker te maken. Zo roept zij de Lidstaten op om de ontwikkeling van de EHOR te steunen, de uitwerking van het Barcelona-proces te waarborgen en de mobiliteit en de uitwisseling van studenten, leerkrachten, onderzoekers en universitaire verantwoordelijken te bevorderen.

De Assemblee meent dat de Lidstaten ervoor moeten zorgen dat Europa aantrekkelijk blijkt als bestemming voor hoger onderwijs. Zij moeten een coherente Europese ruimte voor hoger onderwijs uitbouwen in een gemeenschappelijk overlegd kader dat de rijkheid en diversiteit van de nationale systemen behoudt.

- Goed bestuur van instellingen voor hoger onderwijs in de Europese Hogeronderwijsruimte (Resolutie 1907)

De Assemblee bevestigt opnieuw het fundamentele belang van hoger onderwijs voor elk individu en voor de samenleving in het algemeen. Het recht op onderwijs, gewaarborgd door artikel 2 van het Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, houdt ook het recht op toegang tot hoger onderwijs in, dat eveneens beschermd wordt door artikel 10.1 van het herziene Europees Sociaal Handvest.

De Assemblee meent dat de openbare overheden de verplichting hebben om een kwaliteitsvol hoger onderwijs te waarborgen waarbij de academische vrijheid niet wordt beknot. De autonomie van de instellingen voor hoger onderwijs, de academische vrijheid en de vrijheid van kunsten en wetenschappelijk onderzoek zijn fundamentele beginselen voor de werking en de kwaliteit van de systemen van hoger onderwijs, alsook voor pluralistische en democratische samenlevingen.

Volgens de Assemblee dienen strategische basisbeslissingen betreffende de uitbouw van instellingen voor hoger onderwijs op quadripartite basis te worden genomen, tussen vertegenwoordigers van de universitaire middens (waaronder de studenten), de arbeidsmarkt (werkgevers en vakbonden), organisaties van het middenveld en van de regering (uitvoerende en wetgevende macht).

De academische vrijheid en de autonomie van de instellingen voor hoger onderwijs vereisen dat zij, binnen het kader van het nationale beleid voor hoger onderwijs en het interne recht en mits eerbiediging van de mensenrechten, kunnen beslissen over hun studieprogramma's en de diploma's van de derde cyclus, alsook over de toelatingscriteria voor de studenten, het onderzoek, de administratieve organisatie, de financiering en de personeelsaanwerving.

* * * * *